

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI
SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia 2026 r.

w sprawie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania

Na podstawie art. 50b ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) standard świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, zwanych dalej „usługami opiekuńczymi”;
- 2) sposób świadczenia usług opiekuńczych;
- 3) sposób monitorowania i oceny świadczenia usług opiekuńczych.

§ 2. 1. Osoby wykonujące usługi opiekuńcze przy ich świadczeniu uwzględniają indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne osób korzystających z tych usług.

2. Ustala się następujący standard świadczenia usług opiekuńczych w poszczególnych obszarach:

- 1) w zakresie zaspokajania codziennych potrzeb życiowych zapewnia się pomoc w szczególności w:
 - a) podstawowych czynnościach związanych z samoobsługą, uwzględniających:
 - ubieranie się i zmianę odzieży i bielizny osobistej,
 - przygotowanie prostych posiłków, w tym jednego gorącego, z uwzględnieniem zalecanej diety,
 - spożywanie posiłku lub karmienie i pojenie,
 - sianie łóżka i zmianę pościeli,
 - b) czynnościach związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego, uwzględniających:

¹⁾ Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. poz. 2715).

- porządkowanie i sprzątanie w niezbędnym zakresie, w tym czyszczenie urządzeń codziennego użytku i sanitarnych, wynoszenie śmieci, przynoszenie wody i opału, zapewnianie ogrzewania przy pomocy dostępnego urządzenia grzewczego, w tym palenie w piecu, z uwzględnieniem preferencji osoby, na rzecz której świadczone są usługi, w zakresie temperatury,
- dokonywanie lub towarzyszenie podczas niezbędnych zakupów lub w korzystaniu z usług w sklepach, aptekach, punktach usługowych lub gastronomicznych położonych najbliżej miejsca zamieszkania osoby, na rzecz której świadczone są usługi, dostarczanie pomocy rzeczowej,
- utrzymywanie w czystości i sprawności sprzętu ułatwiającego codzienne funkcjonowanie jak wózek, balkonik, podnośnik, kule,
- pranie odzieży i pościeli, niezbędne ich prasowanie, oddawanie i odbiór z pralni,
- towarzyszenie przy załatwianiu spraw związanych z procesem leczenia lub rehabilitacji i profilaktyki zdrowotnej,
- towarzyszenie przy załatwianiu spraw urzędowych i płaceniu rachunków,
- c) innych czynnościach samoobsługowych, uwzględniających w szczególności:
 - zmianę pozycji ciała, w tym przesiadanie się z łóżka lub na łóżko, z krzesła lub na krzesło, ułożenie się w łóżku, usadzenie w wózku,
 - korzystanie ze sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, innych wyrobów medycznych lub środków pomocniczych niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji;
- 2) w zakresie opieki higienicznej zapewnia się pomoc w szczególności w:
 - a) toalecie porannej i wieczornej, w tym w goleniu, czesaniu, higienie jamy ustnej i uszu, przy czym w przypadku osób leżących toaleta jest wykonywana w łóżku,
 - b) kąpieli, w tym myciu głowy,
 - c) pielęgnacji niezmienionych chorobowo paznokci rąk i nóg,
 - d) korzystaniu z toalety oraz naczyń sanitarnych,
 - e) zmianie pieluchomajtek i wkładów higienicznych, z uwzględnieniem czynności zapobiegających powstawaniu odleżyn i odparzeń;
- 3) w zakresie zalecanej przez lekarza lub pielęgniarkę pielęgnacji zapewnia się pomoc niewymagającą specjalistycznej wiedzy i kompetencji w szczególności w:
 - a) przygotowaniu i przyjmowaniu leków,

- b) pielęgnacji miejsc zmienionych chorobowo – smarowaniu, wykonywaniu i zmianie drobnych opatrunków, oklepywanie,
 - c) mierzeniu temperatury ciała, tętna, ciśnienia, glikemii, saturacji,
 - d) obserwacji stanu zdrowia, adekwatnego do potrzeb reagowania w sytuacji jego pogorszenia;
- 4) w zakresie zapewnienia kontaktów z otoczeniem zapewnia się pomoc w szczególności w:
- a) umożliwieniu przebywania na świeżym powietrzu lub towarzyszeniu podczas spacerów,
 - b) prowadzeniu rozmów,
 - c) stymulowaniu nawiązywania, utrzymywania i rozwijania kontaktu z rodziną i społecznością lokalną, w tym z wykorzystaniem dostępnych środków komunikacji,
 - d) czytaniu prasy, książek i ich wymianie w bibliotece,
 - e) towarzyszeniu podczas drogi i w trakcie pobytu do instytucji kultury i rekreacji.

§ 3. 1. W razie nieobecności osoby wykonującej usługi opiekuńcze zapewnia się zastępstwo osoby spełniającej wymagania, o których mowa w art. 50 ust. 4a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

2. Usługi, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 1 lit. a tiret drugie i trzecie, lit. c tiret pierwsze, pkt 2 lit. a, d, e, pkt 3 lit. a, mogą być świadczone na rzecz osób ich wymagających w różnych porach dnia i adekwatnie do występujących potrzeb przez 7 dni w tygodniu, w godzinach od 6:00 do 21:00 z wyłączeniem dni świątecznych.

3. W przypadkach uzasadnionych koniecznością nieprzerwanego świadczenia usług opiekuńczych dopuszcza się świadczenie tych usług w dni świąteczne.

4. W przypadkach, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 1 lit. c tiret pierwsze i pkt 2 lit. b, usługi opiekuńcze mogą być świadczone osobie, na rzecz której świadczone są usługi, przez dwie osoby, w tym samym czasie.

§ 4. Usługi opiekuńcze świadczy się w sposób zapewniający:

- 1) kierowanie się zasadą dobra osoby, na rzecz której świadczone są usługi;
- 2) poszanowanie intymności i godności osobistej osoby, na rzecz której świadczone są usługi i respektowanie jej prawa do autonomii w podejmowaniu decyzji i samostanowienia
- 3) dbałość o bezpieczeństwo wykonywanych usług opiekuńczych poprzez przestrzeganie zasad higieny;

- 3) potwierdzanie wykonanych czynności, podlegających weryfikacji osoby, na rzecz której świadczone są usługi, w sposób ustalony przez ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych.

§ 5.

1. W zakresie monitorowania świadczenia usług opiekuńczych podejmowane są działania polegające na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat świadczonych usług opiekuńczych, poprzez w szczególności:

- 1) wizyty w miejscu zamieszkania potwierdzające faktyczne realizowanie usług opiekuńczych, przeprowadzane zgodnie z potrzebami, nie rzadziej jednak niż raz na pół roku;

- 2) pozyskiwanie opinii osoby, na rzecz której świadczone są usługi opiekuńcze, o ile stan zdrowia osoby pozwala na jej wyrażenie, dotyczące prawidłowości realizacji usług zgodnie z potrzebami, nie rzadziej jednak niż raz na pół roku u każdej osoby, na rzecz której są świadczone usługi;

- 3) pozyskiwanie opinii dotyczących prawidłowości realizacji usług opiekuńczych również od członków rodziny osoby, na rzecz której świadczone są usługi opiekuńcze, posiadających wiedzę na temat ich realizacji;

- 4) bieżącą analizę dokumentacji potwierdzającą sposób i zakres realizowanych usług, w tym liczbę niezrealizowanych godzin usług opiekuńczych, zmiany osób wykonujących usługi opiekuńcze, liczbę skarg, zgłoszeń, w tym anonimowych, o nieprawidłowym świadczeniu usług opiekuńczych.

2. Przy ocenie jakości świadczenia usług opiekuńczych, w tym w zakresie bezpieczeństwa, celowości, skuteczności, bierze się pod uwagę w szczególności:

- 1) zakres i wymiar faktycznie realizowanych usług zgodnie z decyzją administracyjną, w tym terminowość i rzetelność realizacji usług;

- 2) adekwatność świadczonego wsparcia w odniesieniu do potrzeb osoby, na rzecz której są świadczone usługi opiekuńcze;

- 3) zapewnienie realizacji usług w sposób uwzględniający przepisy § 4;

- 4) wyniki analizy, o której mowa w ust. 1.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ... 2026 r.